

ласті), а потім почали рухатися в напрямку Бужина. Тут 22 (12) серпня на них напали козаки Подільського полку і Брацлавського полку на чолі з Ю.Хмельницьким. Відступаючи до переправи через Дніпро, російські війська були вщент розбиті козаками, яким на допомогу прибули татарські загони Селіма та Мегмета Гіреїв. Від смерті й полону врятувалася лише незначна частина з майже 8-тисячного російського війська. Однак ця перемога не дала змоги Ю.Хмельницькому оволодіти складною військово-політичною ситуацією в Україні, а тому на початку 1663 він відмовився від гетьманства.

Літ.: Величко С. Літопис. – К., 1991, т.2.; Смолій В.А., Степанков В.С. Українська національна революція XVII ст. (1648–1676 рр.). – К., 1999.

Т.В.Чухліб.

БУСКЕВИЧА ДИПЛОМАТИЧНА МІСІЯ ДО ТУРЕЧЧИНИ 1668.

Після Андрусівського договору (перемир'я) 1667 гетьман П.Дорошенко і більшість правобережного козацтва переконалися у марності сподівань на рівноправні міждержавні відносини з Річчю Посполитою та Російською державою. Цим були викликані пошуки нового союзника в особі Туреччини. У серпні П.Дорошенко направив до султана Мегмеда IV посольство на чолі з Л. Бускевичем (генеральний писар 1667-68, подільський полковник 1671) та Г.Білогрудом (уманський полковник 1666-67, 1671-72), яке прибуло до Стамбула наприкінці листопада. Посли представили турецькій стороні проект договору з 17 статей. На цій підставі мав бути укладений військово-політичний союз Гетьманщини та Османської імперії. За договором, султан мав стати формальним зверхником Гетьманщини, але не повинен був втручатися у внутрішні справи України, будувати там мечетей тощо. Влада гетьмана ставала позитивною. Передбачалося, що київський митрополит буде рукопокладатися константинопольським патріархом.

В цілому статті договору було прийнято, і в лютому 1669 Бускевич разом із турецькими послами (візир Мухамед і Делавер-паша) прибули до Чигирин (Г.Білогруда затримали в Стамбулі). На корсунській раді (середина березня 1669) більшість козаків підтримали перехід під турецький протекторат, але не присягали Мегмеду IV. Після ради для уточнення умов договору 1669 в Стамбул відбула дипломатична місія Михайла Радкевича-Портянки. Союз з Османською імперією було укладено, однак послаблення Гетьманщини призвело до грубого порушення султаном попередніх домовленостей.

Літ.: Дорошенко Д. Гетьман Петро Дорошенко. – Нью-Йорк, 1985.

Ю.А.Мицик.